

Handläggare

Eva Bergh
Tel. 0152-292 84

Miljö- och energidepartementet
103 33 Stockholm

Yttrande över slutbetänkande av miljömyndighetsberedningen, "Vägar till ett effektivare miljöarbete" SOU 2015:43

Bakgrund

Miljö- och energidepartementet inkom med slutbetänkandet Vägar till ett effektivare miljöarbete, SOU 2015:43. Miljömålsutredningen har tagit fram slutbetänkandet. Strängnäs kommun har bjudits in att svara på remissen senast den 12 oktober 2015.

Regeringen beslutade i november 2013 om ett uppdrag att göra en översyn av myndigheterna inom miljöområdet. Uppdraget har varit att pröva förutsättningarna för en tydligare, effektivare och mer ändamålsenlig myndighetsstruktur och ett bättre resursutnyttjande för myndigheterna under det dåvarande Miljödepartementet.

Beredning

Slutbetänkandet innehåller dels beskrivningar av historik och nuläge, dels konkreta förslag till förändringar. Regeringen vill ha synpunkter på förslagen i betänkandet och särskilt förslagen om:

- miljömålen i myndighetsstyrningen
- vattenförvaltning av kvaliteten på vattenmiljön
- miljöforskningens tillgänglighet

Samhällsbyggnadskontoret har valt att fokusera sitt yttrande på de tre utpekade förslagen ovan samt förslaget om "En ny myndighet för tillståndsprövning, tillsyn och tillsynsvägledning". Det sistnämnda förslaget om ny myndighet bedöms beröra kommunen mest.

Nedan återges förslagen samt kontorets synpunkter på förslaget. Inom parenteserna anges aktuellt avsnitt i utredningen.

Miljömålen i myndighetsstyrningen (avsnitt 11.1)

Förslag: Regeringen tar bort uppgiften att verka för att det generationsmål för miljöarbetet och de miljökvalitetsmål som riksdagen har fastställt nås i förordningarna med instruktion för de 26 myndigheter som i dag ingår i miljömålssystemet samt länsstyrelseinstruktionen. Förutsatt att instruktionen inte redan innehåller sådana uppgifter, bör regeringen i instruktionerna för dessa myndigheter, länsstyrelserna och övriga relevanta myndigheter i stället formulera

verksamhetsanpassade uppgifter som i sin tur bidrar till att nå det av riksdagen beslutade generationsmålet och de sexton miljö kvalitetsmålen.

Förslag: Regeringen i 3 § myndighetsförordningen (2007:515) som behandlar myndighetsledningens verksamhetsansvar inför en ny uppgift som innebär att myndighetsledningen ska se till att verksamheten främjar en hållbar utveckling och bidrar till att nå generationsmålet och miljö kvalitetsmålen.

Samhällsbyggnadsnämndens synpunkter:

Regeringens ambition har varit att de nationella miljö kvalitetsmålen skulle göra miljö arbetet mer målinriktat och effektivt. Det är bra att översyn görs för att uppnå detta. Nämnden har i övrigt inga synpunkter på förslaget ovan.

En ny myndighet för tillståndsprovning, tillsyn och tillsynsvägledning (avsnitt 11.4)

Förslag: En ny myndighet inrättas med huvuduppgift att bevilja tillstånd enligt kapitlen 9, 11, 13–15 i miljö balken. Myndigheten ska också bedriva tillsyn inom dessa områden samt svara för tillsynsvägledning till kommunerna. Ansvaret för dessa uppgifter ligger för närvarande hos Naturvårdsverket, Havs- och vattenmyndigheten, Kemikalieinspektionen och länsstyrelserna, men flyttas genom vårt förslag till den nya myndigheten.

Förslag: Möjligheterna för Naturvårdsverket, Havs- och vattenmyndigheten, Kammarkollegiet, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap och länsstyrelserna att föra talan i målet för att tillvarata miljö intressen och andra allmänna intressen upphör.

Utredningens bedömning: Reglerna för kommunernas tillsyn bör inte förändras, men den nya myndigheten bör pröva lämpligheten av de överlåtelse av tillsyn som beslutats av länsstyrelserna. Vi gör också bedömningen att myndigheten som ett nästa steg övertar all tillståndsprovning, tillsyn och tillsynsvägledning inom miljö balkens område från andra nationella myndigheter. I detta nästa steg bör också länsstyrelserna tillsyn och tillsynsvägledning inom motsvarande områden flyttas till den nya myndigheten. Även vissa av mark- och miljö domstolens nuvarande uppgifter bör överföras till den nya myndigheten.

Samhällsbyggnadsnämndens synpunkter:

Nämnden avstyrker förslaget till ny myndighet.

Det är idag flera statliga myndigheter som bedriver tillsyn och det behöver inte vara ett problem så länge det är inom olika tillsynsområden. Samordningen mellan myndigheterna kan dock bli bättre och det kan bli en tydligare ansvarsfördelning. Med förslaget om en ny myndighet kommer kompetensen inom de berörda myndigheterna splittras. I utredningen är motiv och konsekvenser, såväl positiva som negativa inte tillräckligt beskrivna, vilket gör det svårt att bedöma om föreslagna åtgärder kommer att ge önskade effekter.

Den tillsynsvägledning som bedrivs idag behöver bli bättre, men bör kunna lösas inom befintlig myndighetsstruktur. Länsstyrelsernas roll behöver ses över. Tillsynsvägledning bör ges direkt från den statliga myndigheten till berörd tillsynsmyndighet.

Utredningen föreslår inga ändringar när det gäller kommunernas tillsynsuppgifter som följer direkt av miljöbalken. Många kommuner har dock tagit över tillsynsobjekt från länsstyrelserna. För dessa objekt föreslår utredningen att de inledningsvis ska ligga kvar på kommunerna, men att överlåtelsen bör omprövas. Samhällsbyggnadsnämnden anser att tillsyn ska bedrivas där den är mest lämpad. I kommunerna finns stor kompetens och erfarenhet av tillsyn, dessutom finns en lokalkännedom som är svår att ha på statlig nivå. Nämndens anser att tillsynen ska skapa miljönytta bland annat genom att öka kunskapen hos verksamhetsutövarna, sprida goda exempel, ge råd om förbättringar och ge stöd till aktivare miljöarbete inom företagen.

Vattenförvaltning av kvaliteten på vattenmiljön (avsnitt 11.5)

Förslag: Vattenmyndigheterna avvecklas och att deras verksamhet flyttas till Havs- och vattenmyndigheten.

Utredningens bedömning: Ett råd inrättas vid Havs- och vattenmyndigheten. Rådet ska bestå av företrädare för de myndigheter som kan förväntas bli berörda av åtgärdsprogrammen inom havs- och vattenförvaltningen.

Samhällsbyggnadsnämndens synpunkter:

Genom att samla myndigheten bör ökad effektivitet och en större samsyn nås. Risken för otydligheter i ansvarsfördelning undviks. Samordningen mellan olika berörda aktörer kring vattenfrågor kan öka. Dock är risken med en central myndighet att den lokala anknytningen försämras och att hänsyn till den lokala variationen inte tas. Om den lokala variationen tillgodoses och säkerställs bedöms förslaget att samla verksamheten hos Havs- och vattenmyndigheten vara positivt. Om inrättande av ett råd säkerställer detta kan inte nämnden ta ställning till.

Miljöforskningens tillgänglighet (avsnitt 11.6)

Förslag: Formas får en ny uppgift som innebär att vetenskapligt utvärdera tillämpad och ny forskning inom miljöområdet för att öka tillgängligheten till miljöforskningens resultat.

Förslag: Den nya uppgiften finansieras av forskningsmedel som finns inom utgiftsområdet 20 Allmän miljö- och naturvård.

Förslag: Ett råd inrättas på Formas som stöd till generaldirektören.

Samhällsbyggnadsnämndens synpunkter:

Det är viktigt att tillgängliggöra forskningen så att den kan tillämpas i det praktiska miljöarbetet och ligga till grund för lagstiftning och inriktningsbeslut.

Forskningsresultaten måste kunna integreras i redan befintlig kunskap. Om det är en uppgift för Formas kan inte nämnden ta ställning till.

Lennart Andersson
Ordf. samhällsbyggnadsnämnden